

DĖSTYTOJŲ APKLAUSOS APIE PASITENKINIMĄ DARBU TYRIMO ATASKAITA

Kolegijos Studijų kokybės komitetas, siekdamas įvertinti dėstytojų darbo aplinką, sąlygas ir pasitenkinimą darbu, nuo 2020-10-26 iki 2020-11-20 vykdė dėstytojų anketinę apklausą.

I. TYRIMO METODIKA

Apklausai vykdyti parengtas klausimynas. Anketos klausimai suskirstyti į 6 klausimų/teiginių blokus. Pirmajame klausimų bloke dėstytojų prašyta įvertinti darbo sąlygas, dėstytojams pateikta 17, darbuotojams 12 teiginių. Bloko pabaigoje respondentų parašoma pareikšti savo nuomonę, ką jie siūlytų keisti, kad dėstytojų darbo sąlygos Kolegijoje pagerėtų. Antrajame bloke respondentai kviečiami įvertinti savo darbo krūvį. Dėstytojams pateikti įvertinti 9 teiginiai. Šio bloko pabaigoje respondentų prašoma parašyti savo komentarus dėl darbo krūvio. Trečiajame bloke pateikti teiginiai, kuriais prašoma, kad respondentai pateiktų savo požiūrį į darbą, pateikta vertinti 15 teiginių. Bloko pabaigoje pateikta galimybė įrašyti kitus teiginius, atspindinčius respondentų požiūrį į darbą. Ketvirtajame bloke dėstytojų prašoma įvertinti 15 teiginių, atspindinčių jų pasitenkinimą darbu. Bloko pabaigoje respondentams atvertas atviras klausimas, su galimybe įrašyti kitus teiginius, apibūdinančius pasitenkinimą darbu. Penktasis blokas skirtas išsiaiškinti respondentų nuomonę, kas galėtų juos paskatinti jaustis labiau patenkintais savo darbu. Šio bloko pabaigoje respondentų papildomai prašoma parašyti, kas dar paskatintų juos jaustis labiau patenkintais savo darbu. Paskutiniajame bloke respondentų prašoma pateikti informaciją apie savo darbo stažą kolegijoje, priklausymą fakultetui (Medicinos, Verslo ir technologijų), pagrindinę/nepagrindinę darbovietę.

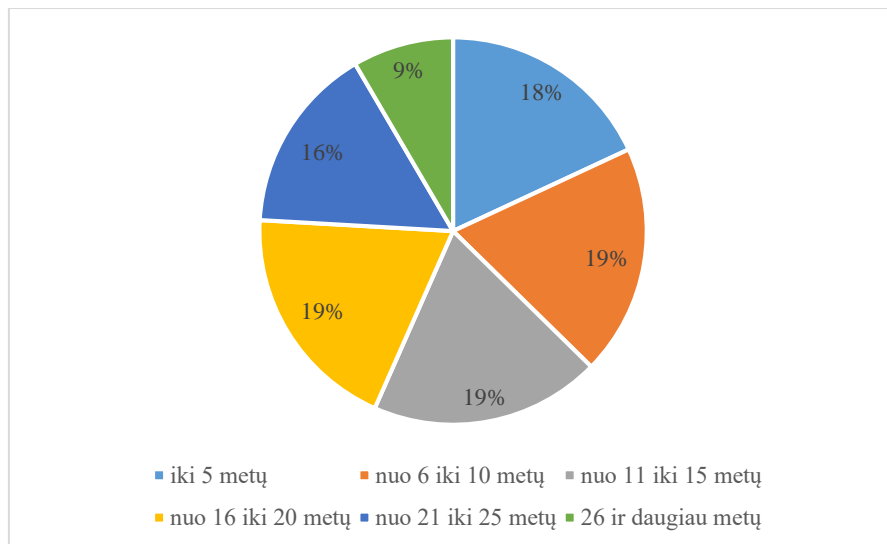
1, 3 ir 4 blokų teiginius respondentai vertino savo atsakymus ranguodami 3 balų skalės ribose (sutinku, nesutinku, neturiu nuomonės). 2 bloko teiginius respondentai vertino 4 balų ranginės skalės formate (tinkamas, per didelis, per mažas, neturiu nuomonės/sunku pasakyti). 5 bloke abiemis respondentų grupėms pateikti 6 teiginiai, kuriuos prašyta įvertinti 6 rangų skalės ribose, pateiktus teiginius ranguojant pagal svarbą nuo 1 iki 6, kai 1 reiškia “mažiau svarbu”, 6 “labai svarbu”.

Dėstytojams skirtos anketos klausimynas buvo patvirtintas Studijų kokybės komiteto 2020 m. spalio 26 d. posėdžio protokolo Nr. 7 nutarimu Nr. 1.2.

Anketos patalpintos apklausų portale www.apklausa.lt ir išplatintos dėstytojams jų elektroninio pašto adresais.

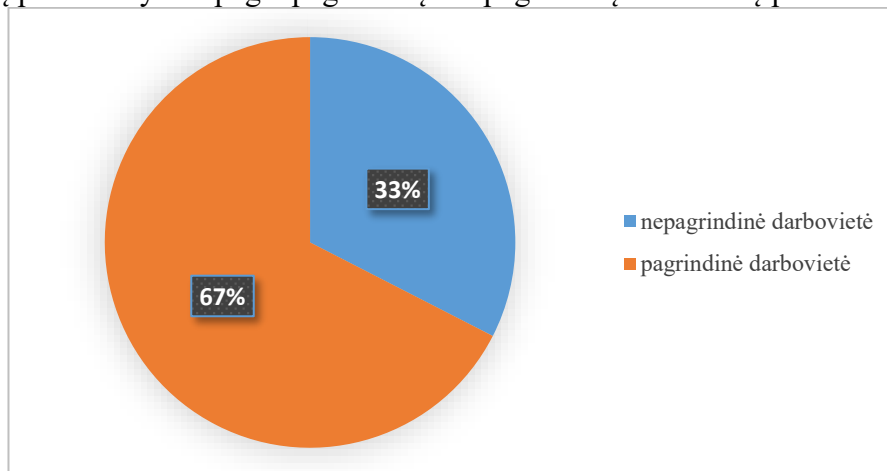
II. TYRIME DALYVAVUSIŲ DĖSTYTOJŲ CHARAKTERISTIKOS

Dėstytojų apklausoje dalyvavo 84 dėstytojai. Tyrime dalyvavusių skaičius yra artimas reprezentatyvios imties dydžiui, kadangi dėstytojų grupėje įvertinus 5 proc. paklaidą, ji sudaro 96 respondentus (nuo 128 dėstytojų)¹. Apklausoje dalyvavo 60 proc. Verslo ir technologijų fakulteto ir 40 proc. Medicinos fakulteto dėstytojų, turinčių įvairų darbo stažą. Daugumą sudarė turintieji 6-20 m. darbo stažą (1 ir 2 pav.).

1 pav. Dėstytojų pasiskirstymas pagal darbo stažą

Dėstytojų pasiskirstymas pagal pagrindinę / nepagrindinę darbovietę pateiktas 2 pav.

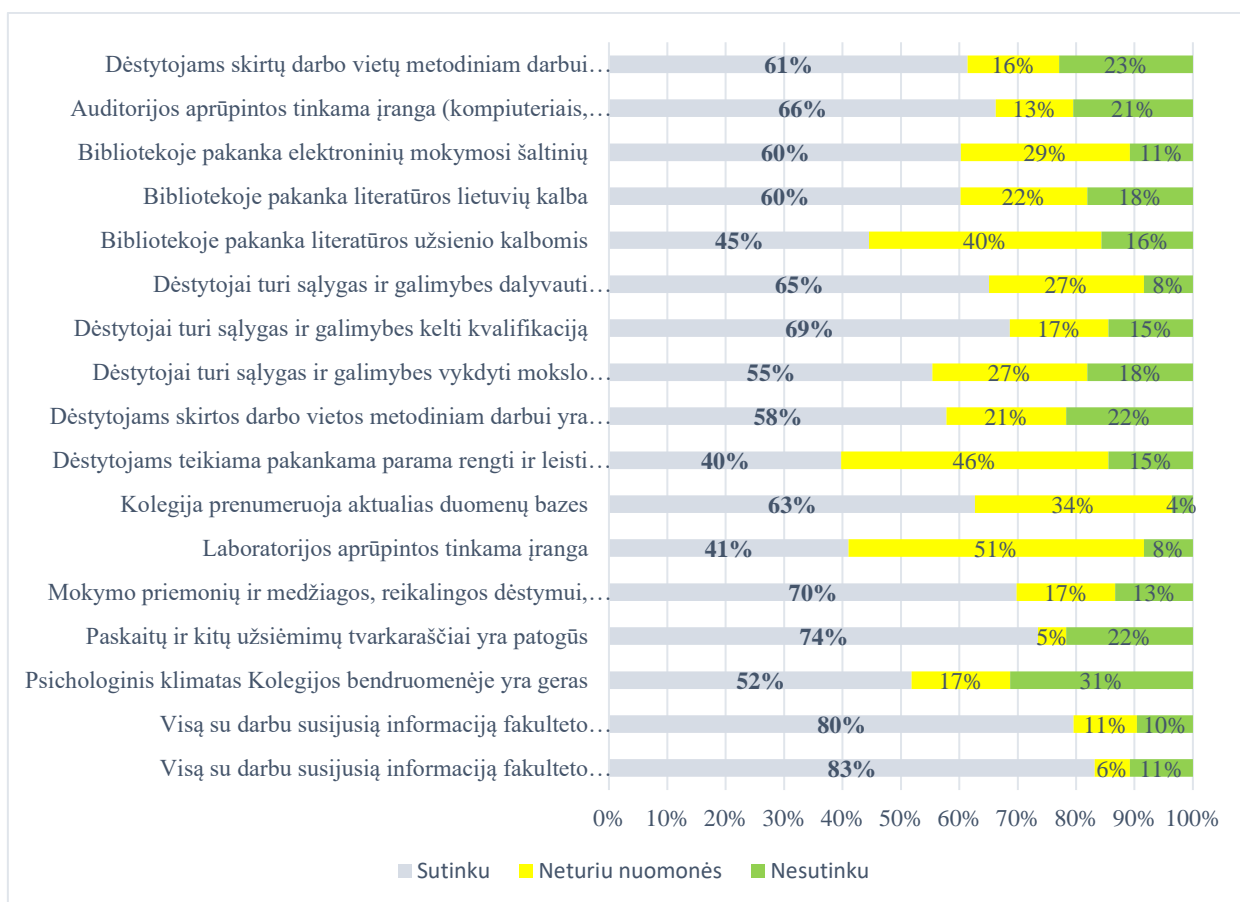

2 pav. Apklausoje dalyvavusių dėstytojų pasiskirstymas pagal darbovietę (pagrindinė, nepagrindinė)

III. DĖSTYTOJŲ DARBO SĄLYGŲ VERTINIMAS

¹ Tyrimo imtis skaičiuota www.apklausaos.lt imties dydžio skaičiuokle, pasirinkus 5 proc. paklaidą.

Didžioji dalis dėstytojų (apie 80 proc.) teigiamai vertino su darbu susijusios informacijos pateikimo iš fakulteto administracijos formų tinkamumą ir savalaikiškumą (3 pav.). Apie 70 proc. dėstytojų teigiamai vertino tvarkaraščių patogumą, mokymo priemonių ir medžiagos, reikalingos dėstymui, pakankamumą, sąlygas ir galimybes kelti kvalifikaciją. 60 ir daugiau proc. dėstytojų gerai vertina kolegijos prenumeruojamas duomenų bazes, literatūros pakankamumą bibliotekoje lietuvių kalba, elektroninių šaltinių pakankamumą, auditorijų aprūpinimo tinkamumą, dėstytojams skirtų darbo vietų metodiniam darbui pakankamumą, galimybes dalyvauti projektinėje veikloje. Pusė tyrime dalyvavusių dėstytojų mano, kad psichologinis klimatas kolegijoje geras, dėstytojams skirtos darbo vietos tinkamos, dėstytojai turi sąlygas vykdyti mokslo taikomuosius tyrimus. Tačiau tik apie 40 proc. dėstytojų mano, kad laboratorijos aprūpintos tinkama įranga, dėstytojams teikiama pakankama parama rengiant ir leidžiant vadovėlius, metodines priemones, kad bibliotekoje pakanka literatūros užsienio kalbomis.

3 pav. Utenos kolegijos dėstytojų nuomonė apie darbo sąlygas

Trečdalis dėstytojų mano, kad psichologinis klimatas kolegijoje geras, penktadalio netenkina paskaitų tvarkaraščiai, dėstytojų darbo vietų kiekis ir tinkamumas, **sąlygos vykdyti tyrimus**, auditorijų aprūpinimas įranga, **literatūros pakankamumas bibliotekoje**.

Analizuojant dėstytojų atsakymus matyti nemažai neutralių atsakymų gana svarbiais dėstytojų darbo sąlygų klausimais, kaip antai:

- tam tikrą nerimą kelia beveik pusė tyrime dalyvavusių dėstytojų neutrali nuomonė (neturiu nuomonės) **apie dėstytojams teikiamą paramą vadovėlių, metodinių priemonių rengimą, leidybą.** Viena vertus, galima daryti prielaidą, kad dėstytojams trūksta informacijos šiuo klausimu. Tačiau kita vertus, dėstytojai katedrose gali ir turi išsakyti savo poreikius, kelti iniciatyvas rengti metodines priemones ir kreiptis dėl paramos, jei jos reikia. Tad šis dėstytojų darbo aspektas didžia dalimi yra paties dėstytojo rankose;

- apie trečdalis dėstytojų neutraliai pasisakė dėl kolegijoje prenumeruojamų duomenų bazių, elektroninių šaltinių pakankamumo, sąlygų ir galimybių vykdyti tyrimus, dalyvauti projektinėje veikloje;

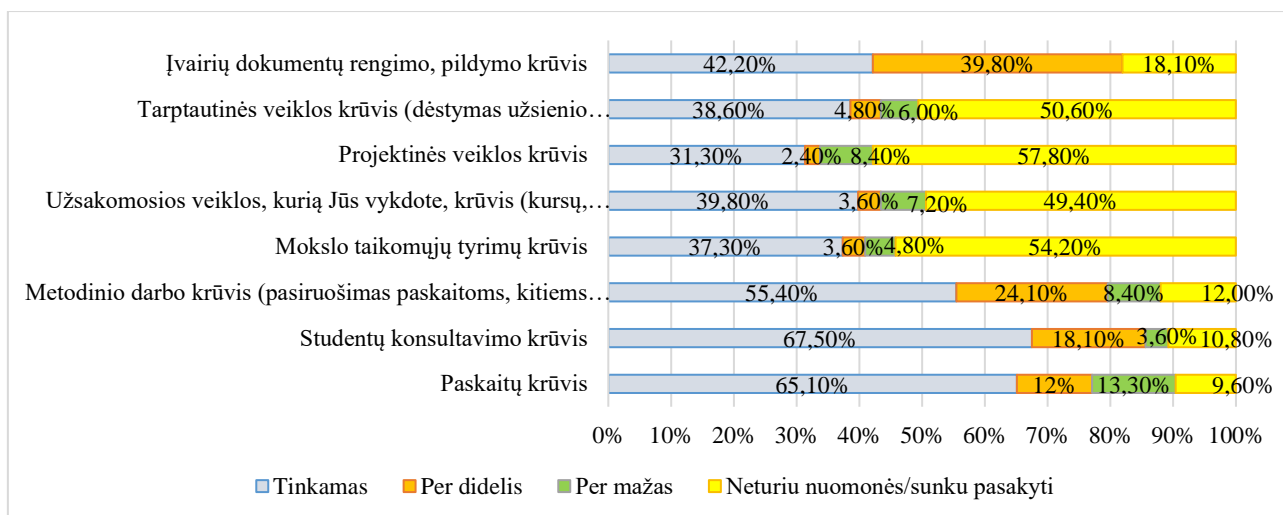
- du penktadaliai (apie 40 proc.) dėstytojų nurodė neturintys nuomonės apie literatūros pakankamumą bibliotekoje užsienio kalbomis.

Šie vertinimai leidžia manyti, kad **dėstytojams trūksta informacijos iš katedrų, fakultetų, kolegijos administracijos ir, kad dėstytojai nėra pakankamai iniciatyvūs aukščiau minėtais klausimais.**

Vertindami darbo sąlygas dėstytojai atvirame klausime parašė savo nuomonę, ką siūlytų keisti, kad dėstytojų darbo sąlygos Kolegijoje pagerėtų. **Dėstytojai akcentuoja** kompiuterių bazės atnaujinimą, kolegijos kompiuterių „pajungimą“ nuotoliniam darbui, auditorijų ir dėstytojų metodiniam darbui skirtų patalpų sutvarkymą ir atnaujinimą (remontą, modernių baldų įsigyjimą), geresnį patalpų šildymą, paskaitų tvarkaraščių geresnį priderinimą prie kolegijoje, kaip pagrindinėje darbovietėje dirbančių dėstytojų poreikių, dėstytojų kontaktinio darbo laiko peržiūrėjimą, atlyginimų didinimą, platesnės paramos taikymą dėstytojams, skatinimo priemonių už atliktus darbus išplėtojimą, pasitikėjimo dėstytojais didinimą ir kontrolės mažinimą, apmokėjimo už kvalifikacijos kursus gerinimą, naujausios literatūros įsigijimą, mokslinės veiklos vertinimo būtinybę.

IV. DĚSTYTOJŲ DARBO KRŪVIO VERTINIMAS

Vertindami darbo krūvį daugiau kaip pusė (apie 62,7 proc.) dėstytojų nurodė, kad studentų konsultavimo, paskaitų, metodinio darbo krūvis yra tinkamas. Apie 40 proc. dėstytojų vertina, kad įvairių dokumentų rengimo, pildymo krūvis tinkamas ir panaši dalis – kad per didelis. **Tarptautinės, projektinės, užsakomosios veiklų, taikomųjų tyrimų krūvį apie 36,8 proc. dėstytojų vertino kaip tinkamą.** Tačiau apie 6.6. proc. dėstytojų nurodė, kad šių veiklų krūvis per mažas ir apie 53 proc., kad neturi nuomonės dėl šių veiklų krūvio. Toks vertinimas skatina daryti išvadą, kad **dėstytojai minėtose veiklose nedalyvauja, galimai stokoja apie jas informacijos** (4 pav.).

4 pav. Utenos kolegijos dėstytojų darbo krūvio vertinimas

Vertindami darbo krūvį dėstytojai atvirame klausime parašė savo komentarus. **Apibendrinant pateiktus komentarus matyti, kad dėstytojai ypač akcentuoja**, jog darbo krūvis yra per didelis ir neadekvatus darbo užmokesčiui, didelis kiekis individualiu grafiku studijuojančių studentų neadekvačiai padidina darbo krūvį, daug papildomų darbų neapmokama, administracija nepateikia užsakymų taikomiesiems tyrimams ar mokymams, trūksta skaidrumo įtraukiant dėstytojus į projektinę veiklą ir Erasmus mainus, dėstytojo pasirengimui, tobulėjimui, metodinės medžiagos rengimui trūksta laiko ir motyvacijos.

Pateiktuose komentaruose siūloma priėmimo metu neformuoti tokių studentų grupių, kurios yra nerentabilios, mažinti dėstytojo kontaktinių valandų skaičių etate, dėstytojams skirti dėstyti tik vieną dalyką.

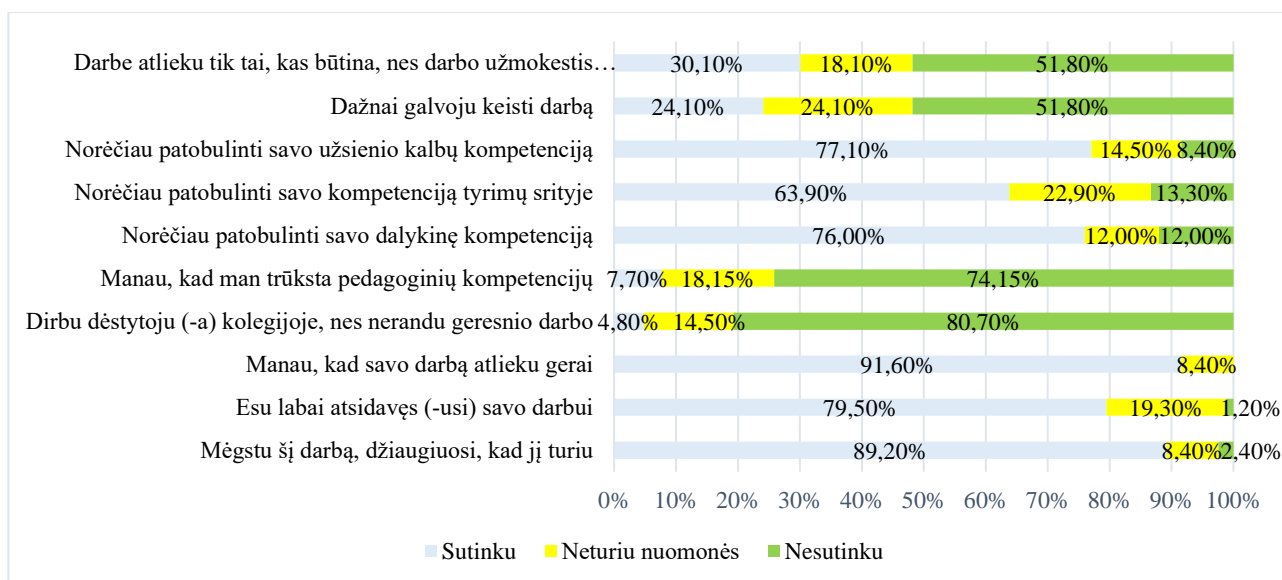
V. DĖSTYTOJŲ POŽIŪRIS Į SAVO DARBĄ

Iš 5 pav. informacijos matyti, kad 90 proc. dėstytojų mėgsta dėstytojo darbą ir mano, kad jį atlieka gerai. **Apie 77,5 proc. dėstytojų norėtų patobulinti savo užsienio kalbų kompetenciją, dalykinę kvalifikaciją ir yra atsidavę savo darbui. Beveik 64 proc. dėstytojų norėtų tobulinti kompetenciją tyrimų srityje.** Apie trečdalis tyrime dalyvavusių dėstytojų darbe atlieka tik tai, kas būtina, nes darbo užmokestis neskatina daryti daugiau ir pagalvoja apie darbo keitimą.

Labai nedidelė dalis (apie 8 proc.) dėstytojų mano stokojantys pedagoginių kompetencijų, dirba kolegijoje, nes neranda geresnio darbo (apie 5 proc.).

Tyrimo rezultatų analizė leidžia teigti, kad apie 16 proc. dėstytojų, pateikdami savo požiūrį į dėstytojo darbą ir vertindami visus pateiktus teiginius neturėjo nuomonės. Šia prasme darytinos dvi prielaidos: pirma, kad dėstytojams sudėtinga patiems įvertinti savo požiūrį,

kompetencijas. Tikėtina, kad šia prasme būtų prasminga katedros kolegų, fakulteto administracijos pagalba ir parama; antra, kad dėstytojai tiesiog nenorėjo pateikti savo požiūrio.

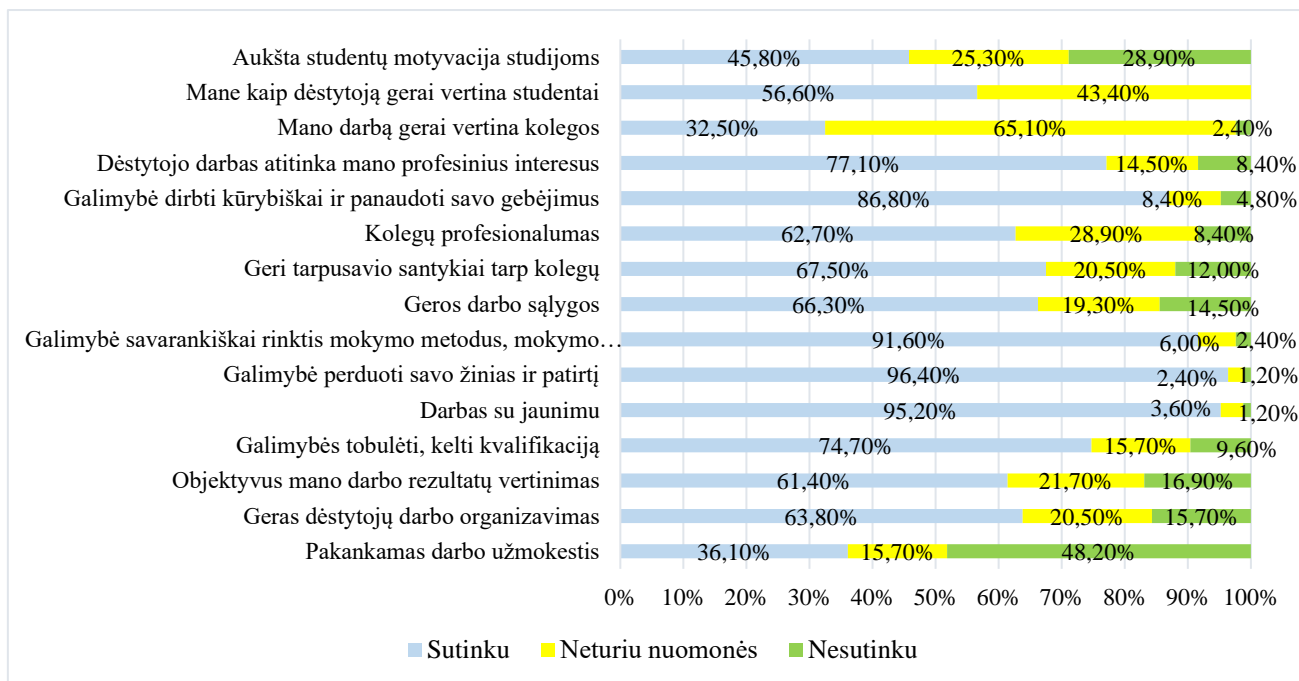
5 pav. Dėstytojų požiūris į savo darbą

Dėstytojai aptarė savo požiūrį į darbą ir atvirame klausime. Apibendrinus dėstytojų komentarus galima teigti, kad dauguma juos pateikusiųjų turi profesionaliai atsakingą požiūrį į darbą – stengiamasi dirbti gerai, sąžiningai, tačiau darbo užmokestis už darbą yra nepakankamas. Komentaruose akcentuojama, kad dėmesys kolegijoje turi būti sutelktas į studijų procesą, pagalbą ir paramą dėstytojui, studentas neturi būti aukščiau dėstytojo, jaučiama nepagarba mažai uždirbančiam personalui, studentų požiūriai ir elgesys dėl pažymių demotyvuoja dėstytojus, trūksta bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje arba tyrimų bazės, trūksta dėmesio ir paskatinimo jauno amžiaus dėstytojams, kuriems dėstytojo darbas kolegijoje galimai yra laikina stotelė.

VI. DĖSTYTOJŲ PASITENKINIMO DARBU VERTINIMAS

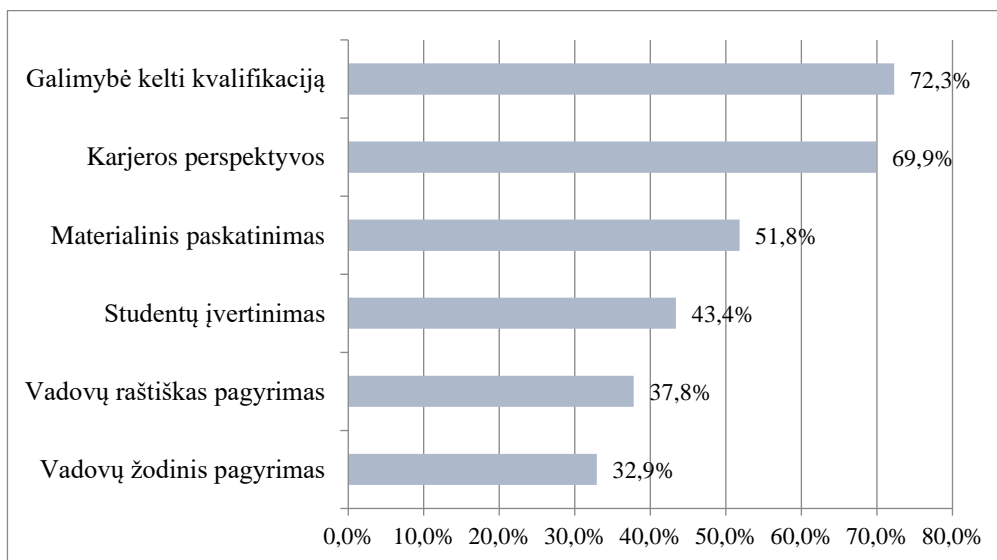
Apklauso duomenys leidžia teigti, kad **didžiausią pasitenkinimą darbu dėstytojams (apie 94 proc.) kelia darbas su jaunimu, galimybė perduoti savo žinias ir patirtį, galimybė savarankiškai rinktis mokymo metodus, mokymo medžiagą.** Beveik 80 proc. dėstytojų darbas atitinka profesinius interesus, pasitenkinimą kelia galimybė dirbti kūrybiškai, tobulėti, kelti kvalifikaciją. Daugiau kaip pusė dėstytojų (apie 63 proc.) pasitenkinimą darbu skatina tai, kad juos gerai vertina studentai, kolegų profesionalumas, geri santykiai tarp kolegų, geros darbo sąlygos, objektyvus darbo rezultatų vertinimas, geras dėstytojų darbo organizavimas. **Didžiausią nepasitenkinimą dėstytojams kelia darbo užmokestis. Tokį vertinimą pateikė 48 proc. tyrime dalyvavusių dėstytojų (6 pav.).**

Tyrimo rezultatai parodė, kad gana didelė dalis (65 proc.) dėstytojų neturi nuomonės apie tai, kaip gerai jų darbą vertina kolegos ir negali įvertinti, ar tai daro/gali daryti įtaką jų pasitenkinimui darbu. Šis vertinimas koreliuoja su dėstytojų požiūriu į savo darbą, kada apie 16 proc. dėstytojų šio požiūrio nepateikė.

6 pav. Dėstytojų pasitenkinimas darbu

Vertinant dėstytojų pasitenkinimą darbu respondentų teirautasi, kas galėtų juos paskatinti jaustis labiau patenkintais savo darbu. Iš 7 pav. pateiktų duomenų matyti, kad didžiausią pasitenkinimą dėstytojams kelia studentų įvertinimas (72 proc.), materialinis paskatinimas (beveik 70 proc.), galimybė kelti kvalifikaciją (beveik 52 proc.).

7 pav. Dėstytojų aukščiausiu įvertinimu (6 „labai svarbu“) įvertintų teiginių, kas paskatintų dėstytojus jaustis labiau patenkintais savo darbu, pasiskirstymas

Vertindami savo pasitenkinimą dėstytojo darbu tyrime dalyvavę dėstytojai pateikė papildomų komentarų, kas paskatintų didesnę jų pasitenkinimą darbu. Apibendrinant pateiktus komentarus matyti, kad pagrindiniai akcentai, kuriuos nurodo dauguma pateikusių komentarus - **studijoms motyvuoti studentai, adekvatus darbo užmokestis, dėstytojų darbo įvertinimas, pagyrimai, paskatinimai**. Kiti dalykai, kurie skatintų didesnę dėstytojų pasitenkinimą darbu – geri santykiai su studentais ir kolegomis, techninė pagalba dėstytojui, kai dirbama su specialiomis priemonėmis, prietaisais, „gyvas“ darbas realioje auditorijoje, **geresnės darbo sąlygos, etato valandų sumažinimas, didesnė pagarba dėstytojams, atestacijos metu surenkamų taškų ir atlyginimo „žirklių“ taikymas, tinkamas užmokestis už papildomus darbus, geras kolegų žodis, žinojimas, kad ne visada studentas teišus, bet ir dėstytojas gali būti teišus**.

REKOMENDACIJOS DĚSTYTOJŲ DARBO SĄLYGŲ GERINIMUI, PASITENKINIMO DARBU DIDINIMUI

Studijų kokybės komitetas, remdamasis dėstytojų ir kitų darbuotojų apklausos rezultatais, daro prielaidą, kad dėstytojų ir kitų darbuotojų pasitenkinimas darbu priklauso nuo:

- darbo sąlygų (materialinių, psichologinių), krūvio, studentų studijų motyvacijos, tarpusavio santykių tarp kolegų, administracijos ir kolegų paramos, t.y., to, ką gali didelė dalimi įtakoti darbdavys;
- asmeninio požiūrio į darbą, savęs tobulinimą, aplinką, t.y., tai, kas priklauso nuo paties darbuotojo.

Atsižvelgdamas į šias prielaidas Studijų kokybės komitetas teikia rekomendacijas dėstytojų darbo sąlygų, krūvio, įtraukumo gerinimui.

REKOMENDACIJOS MATERIALINIŲ DARBO SĄLYGŲ GERINIMUI

1. Suplanuoti ir kiekvienais mokslo metais suremontuoti po keletą auditorijų bei pagal poreikį atnaujinti jų baldus išigyjant šiuolaikiškus baldus. Rekomenduojama Ūkio tarnybai, pagal fakultetų administracijos siūlymus.

2. Atnaujinti kompiuterinę įrangą abiejų fakultetų dėstytojų kambariuose. Rekomenduojama Kompiuterinių sistemų tarnybai pagal fakultetų administracijos siūlymus. Rekomendacija aktuali pasibaigus Covid-19 pandemijai.

3. Atnaujinti pagal poreikį moraliai pasenusią kompiuterinę įrangą auditorijose, įrengti daugiau kompiuterinėmis darbo vietomis studentams aprūpintų auditorijų. Rekomenduojama Kompiuterinių sistemų tarnybai pagal fakultetų administracijos siūlymus. Rekomendacija aktuali pasibaigus Covid-19 pandemijai.

4. Nuolat stebėti, prižiūrėti darbo vietų atitikimą darbo saugos reikalavimams (apšvietimas, baldų atitikimas paskirčiai ir t. t.). Rekomenduojama Ūkio tarnybai.

REKOMENDACIJOS DĚL DĚSTYTOJŲ DARBO KRŪVIO

1. Išanalizuoti galimybes ir atsižvelgiant į studentų skaičiaus didėjimą imtis priemonių dėstytojų darbo krūvio struktūros koregavimui siekiant mažinti kontaktinių valandų skaičių etate. Rekomenduojama Kolegijos direktoriui, direktoriaus pavaduotojai studijoms ir mokslui, Juridiniam ir bendrųjų reikalų skyriaus vedėjai, Buhalterinės apskaitos ir finansų skyriaus vyriausiajai buhalterei.

2. Išanalizuoti galimybes ir imtis priemonių pritaikyti „žirkles“ skaičiuojant dėstytojų atlyginimus, priklausomai nuo atestacijos metu atliktų darbų svorio. Rekomenduojama Kolegijos direktoriui, direktoriaus pavaduotojai studijoms ir mokslui, fakultetų dekanėms, Juridinio ir bendrųjų reikalų skyriaus vedėjai, Buhalterinės apskaitos ir finansų skyriaus vyriausiajai buhalterei.

3. Siekiant optimizuoti dėstytojų darbo krūvį dirbant su individualia tvarka studijuojančiais studentais parengti Studijų taisykles individualia tvarka studijuojantiems studentams.

REKOMENDACIJOS DĚSTYTOJŲ ĮTRAUKIMO DIDINIMUI

1. Katedrose ir tarp katedrų skatinti mokslines grupes aktualiems mokslo taikomiejiems tyrimams vykdyti pagal Akademinės tarybos patvirtintas katedrų, fakultetų tyrimų kryptis. Į mokslines grupes pakviesti visus dėstytojus pagal jų mokslinių interesų kryptį, patirtį tyrimų ir publikavimo srityje. Rekomenduojama katedroms, fakultetų administracijai.

2. Pagal poreikį, bet ne mažiau kaip du kartus per semestrą informuoti dėstytojus (pagal studijų kryptis per katedras, informacijos atnaujinimą Kolegijos interneto svetainės Bibliotekos skiltyje) apie naujausius įsigytus leidinius, galimybes įsigyti leidinius, duomenų bazių galimybes, atvirosius išteklius lietuvių ir užsienio kalbomis, galimybes naudotis bibliotekos paslaugomis ekstremaliosios situacijos, karantino laikotarpiu. Organizuoti virtualius pristatymus, informacinius seminarus. Rekomenduojama Bibliotekos vedėjai.

3. Aptarti metodinės medžiagos, priemonių, vadovėlių rengimo poreikį, galimą paramą dėstytojams, rengiantiems tokias priemones. Rekomenduojama Leidybos komitetui, katedrų vedėjams, fakultetų dekanėms.

4. Sistemingai (paskelbus kvietimus paraiškoms teikti ir kt. atvejais) informuoti dėstytojus, katedras, fakultetų vadovybę apie galimybes rengti projektines paraiškas, dalyvauti kolegijoje įgyvendinamų projektų veiklose. Rekomenduojama Projektų valdymo skyriaus vedėjai.

5. Aktyvinti dėstytojus kelti kvalifikaciją - dalyvauti didaktinės, mokslinių tyrimų, dalykinės, pedagoginės kompetencijos, bendrųjų gebėjimų tobulinimo mokymuose, pasinaudoti mokamų mokymų apmokėjimo galimybėmis. Rekomenduojama, direktoriaus pavaduotojai studijoms ir mokslui, fakultetų dekanėms, katedrų vedėjams, Juridinio ir bendrųjų reikalų skyriaus vedėjai.

6. Nustatyti dėstytojų užsienio kalbų mokymosi poreikį ir sudaryti sąlygas mokytis užsienio kalbų apmokant mokymosi kaštus/dalį kaštų. Rekomenduojama katedrų vedėjams, fakultetų dekanėms, Kolegijos direktoriui.

7. Gerinti dėstytojų informavimą apie galimybes dalyvauti Erasmus programos akademinėse mainų vizituose, kituose tarptautiniuose renginiuose. Skelbti atrinktųjų dėstytojų ir kitų darbuotojų sąrašus Kolegijos Moodle aplinkoje. Rekomenduojama Tarptautinių ryšių skyriaus vedėjai.
